

نام و نام خانوادگی:
 مقطع و رشته: دوازدهم تمام رشته‌ها
 نام پدر:
 شماره داوطلب:
 تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش فلسطین
 آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

نام درس: فارسی ۳
 نام دبیر:
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۰۸
 ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح / عصر
 مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

محل مهر و امضاء مدیر	نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
۰/۵	توجه: پاسخ در همین برگه نوشته شود. قلمرو زبانی (۷نمره)			
۰/۵	۱	معنای واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) هر نفسی که فرو می‌رود، <u>مدد</u> حیات است. ب) ای عزیز! به خدا رسیدن <u>فرض</u> است.		
۰/۲۵	۲	معادل معنایی «همت» در مصراع «همت‌م بدرقه راه کن ای طایر قدس...» در کدام بیت آمده است؟ الف) ذره را تا نبود همت عالی حافظ طالب چشمه خورشید درخشان نشود ب) دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف ای خضر پی خجسته مدد کن به همت‌م		
۰/۲۵	۳	معنای «دستور» در عبارت «ندیم و حاجب و جاندار و دستور / همه رفتند و خسرو ماند و شاپور» در کدام گزینه درست آمده است؟ الف) وزیر ☐ ب) اجازه ☐		
۱	۴	در گروه کلمات زیر غلط‌های املایی را بیابید و شکل درست آنها را بنویسید. «گناه فاهش، داروغه و محتسب، بیت الحزن، اثاث تزویر، موجب سپاس‌گزاری، مار غاشیه، غربت زندان شهر، بزم و ضیافت، صریر تخت، غرامت و تاوان، متاع و فرمانروا، ثنا و ستایش»		
۰/۵	۵	شکل درست کلمه‌ها را از نظر املایی انتخاب کنید. یک) در گوشه سلامت چون توان بود تا نرگس تو با ما گوید رموز مستی الف) مستور ☐ ب) مسطور ☐ دو) در شب قدر از صبحی کرده‌ام عیبم مکن سرخوش آمد یار و جامی بر کنار بود الف) تاق ☐ ب) طاق ☐		
۰/۵	۶	در بیت زیر یک واژه بیابید که در زبان فارسی هم‌آوا داشته باشد. هم‌آوا و معنای آن را بنویسید. «حافظ ز غم از گریه نپرداخت به خنده ماتم‌زده را داعیه سور نماندست»		
۰/۵	۷	در بیت و جمله زیر چه فعل‌هایی حذف شده است و نوع قرینه آنها را بنویسید. الف) چه نیکو گفت با جمشید دستور که با نادان نه شیون باد و نه سور ب) گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند		
۰/۵	۸	نقش ضمیر را در هریک از مصراع‌های زیر تعیین کنید. الف) وجه خدا اگر شودت منظر نظر ب) نیامد بیش پرسیدن صوابش		
۱	۹	نقش کلمات مشخص شده عبارت و مصراع‌های زیر را بنویسید. الف) <u>خامش</u> منشین سخن همی گوی ب) در حق ما هر چه گوید، جای هیچ <u>اکراه</u> نیست ج) در نیابد حال <u>پخته</u> هیچ خام د) دیوانگی عشق بر همه عقل‌ها <u>افزون</u> آید.		
صفحه ۱ از ۳				

۰/۵	۱۰	فعل «شد» را از نظر کاربرد معنایی در دو بیت زیر بررسی کنید. الف) عشق ورزیدم و عقلم به ملامت برخاست کان که عاشق شد از او حکم سلامت برخاست ب) مرغ روحش کاو همای آشیان قدس بود شد سوی باغ بهشت از دام این دار محن
۰/۵	۱۱	در بیت زیر یک ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی مشخص کنید. عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل یکسان می کند پست و بلند راه را
۱	۱۲	در کدام یک از موارد زیر وابسته و وابسته می یابید؟ نوع آنها را مشخص کنید. الف) محرم این هوش ب) این مرد شریف باسواد ج) فراش باد صبا د) سیصد تومان پول هـ) انسان نسبتاً زرنگ و) چشمه زیبای آب
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱	۱۳	تشبیه و کنایه را در عبارت زیر مشخص کنید. (با ذکر ارکان تشبیه و مفهوم کنایه) «عشق آتش است هر جا که باشد جز او رخت دیگری نهد.»
۰/۵	۱۴	آرایه های مرتبط هر بیت را به آن وصل کنید. (یک آرایه اضافی است) الف) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست ب) برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند استعاره ایهام تناسب اسلوب معادله
۱/۵	۱۵	برای هریک از عبارات و بیت های زیر دو آرایه ادبی مشخص کنید. الف) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده ب) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک / بگفت آنگه که باشم خفته در خاک ج) تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند
۱	۱۶	درست یا نادرست بودن عبارات زیر را از نظر تاریخ ادبیات مشخص کنید. الف) کتاب «تمهیدات» اثر منثور عین القضاة همدانی است. ب) بهار قصیده دماوندیه را در سال ۱۳۰۳ هجری شمسی سروده است. ج) مترجم کتاب «کلیله و دمنه» نصرالله منشی است. د) کتاب «مثل درخت در شب باران» مجموعه شعر محمدرضا شفیعی کدکنی است ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست
۰/۵	۱۷	مصراع دوم شعر زیر را بنویسید. گر نور عشق حق به دل و جان اوفتد
۰/۵	۱۸	بیت زیر را کامل کنید. دیوار زندگی را زین گونه یادگاران
قلمرو فکری (۸ نمره)		
معنی و مفهوم عبارات و ابیات شماره ۱۹ تا ۲۶ را به نثر روان بنویسید.		
۰/۲۵	۱۹	وان آتش خود نهفته مپسند
۰/۲۵	۲۰	آب را تا باغستان مشایعت می کنند.

۰/۵	سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد.	۲۱
۱	فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده. دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بگسترده.	۲۲
۰/۵	گفت آگه نیستی کز سر در افتادات کلاه گفت در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست	۲۳
۰/۵	من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بدحالان و خوشحالان شدم	۲۴
۰/۵	همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو بیوشی	۲۵
۰/۵	نی حریف هرکه از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید	۲۶
۰/۵	بیت «واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که: ما عرفناک حق معرفتک» با کدام عبارت قرابت معنایی دارد؟ مفهوم مشترک آنها را بیان کنید.	۲۷
۰/۵	الف) قلم بگرفته نقاشان که جانم مست کف‌هاشان که تصویرات زبباشان جمال شاخسار آمد ب) هیچ نقاش نمی‌بیند که نقشی برکشد وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای	
۰/۵	مفهوم عبارت و بیت زیر را بیان کنید. الف) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانه می‌کشد اول چراغ خانه را ب) برکن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکند	۲۸
	مفاهیم مرتبط ابیات را به هم وصل کنید. (یک مفهوم اضافی است)	
۰/۵	اشتیاق پایان ناپذیر عاشق عدم درک حال عاشق لزوم تحمل سختی‌ها برای رسیدن به کمال	۲۹
۰/۵	الف) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یک چوب تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند ب) هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد هرکه بی‌روزی است روزش دیر شد	
۰/۵	مفهوم کلی هر یک از ابیات زیر را بنویسید. الف) فرخی ز جان و دل می‌کند در این محفل دل نثار استقلال جان فدای آزادی ب) من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو	۳۰
۰/۵	مفهوم بیت زیر را بنویسید. «راستی خاتم فیروزه بواسحاقی خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود»	۳۱
۰/۵	مفهوم نمادین «مرغ سحر» و «پروانه» را در شعر زیر بیان کنید. «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»	۳۲
۰/۵	عبارت زیر یادآور کدام ضرب‌المثل است؟ مفهوم کلی ضرب‌المثل را بیان نمایید. «شوخی روزگار است که مهد دموکراسی عالم، یعنی آتن، از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.»	۳۳
۰/۵	در بیت زیر «درد و ورم» و «کافور» به ترتیب در مفهوم «.....» و «.....» به کار رفته است. «تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند»	۳۴

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرکوشی واحد فلسطین

کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

نام درس: فارسی دوازدهم
نام دبیر:
تاریخ امتحان: ۰۸ / ۱۰ / ۱۴۰۰
ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح / عصر
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف) مددکننده، یاری رساننده ۰/۲۵ ب) لازم، ضروری، آنچه خداوند بر بندگانش واجب کرده. ۰/۲۵	
۲	بیت «ب» ۰/۲۵	
۳	«الف» ۰/۲۵	
۴	فاهش ← فاحش ۰/۲۵ اثاث ← اساس ۰/۲۵ صریر ← سریر ۰/۲۵ متاع ← مطاع ۰/۲۵	
۵	یک) الف: مستور ۰/۲۵ دو) ب: طاق ۰/۲۵	
۶	سور ← صور: ۰/۲۵ بوق ۰/۲۵	
۷	الف) باد ۰/۲۵ به قرینه لفظی ۰/۲۵ ب) میخورم(یاد می کنم) ۰/۲۵ به قرینه معنوی ۰/۲۵	
۸	ضمیر «ت» مضاف الیه است(منظر نظر تو) ۰/۲۵ ضمیر «ش» متمم است(برای او) ۰/۲۵	
۹	الف) قید ۰/۲۵ ب) نهاد (جای هیچ اکراه وجود ندارد) ۰/۲۵ ج) مضاف الیه ۰/۲۵ د) مسند ۰/۲۵	
۱۰	الف) فعل اسنادی: معادل «گشت» ۰/۲۵ ب) فعل غیراسنادی: معادل «رفت» ۰/۲۵	
۱۱	ترکیب وصفی: یک فرش ۰/۲۵ ترکیب اضافی: پست و بلند راه ۰/۲۵	
۱۲	الف) این: صفت مضاف الیه ۰/۲۵ ب) ندارد د) پول: ممیز ۰/۲۵ ه) نسبتاً: قید صفت ۰/۲۵ و) ندارد	ج) صبا: مضاف الیه مضاف الیه ۰/۲۵ و) ندارد
۱۳	تشبیه (عشق آتش است) ۰/۲۵ / کنایه: (رخت نهادن) ۰/۲۵	
۱۴	الف) اسلوب معادله ۰/۲۵ ب) استعاره ۰/۲۵	
۱۵	الف) تشبیه (اطفال شاخ، کلاه شکوفه) ۰/۲۵ / تشخیص ۰/۲۵ (قدوم ربیع) ب) جناس: خاک و پاک ۰/۲۵ مجاز: خاک(گور) ۰/۲۵ ج) حسن تعلیل ۰/۲۵ استعاره ۰/۲۵	
۱۶	الف) درست ۰/۲۵ ب) نادرست(۱۳۰۱) ۰/۲۵ ج) درست ۰/۲۵ د) درست ۰/۲۵	
۱۷	الف) بالله کز آفتاب هفت فلک خوبتر شوی ۰/۵	
۱۸	پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند ۰/۵	
۱۹	توجه: در بخش معنی و مفهوم، مفاهیم مشابه پذیرفته خواهد بود. خشم خود را پنهان نکن. ۰/۲۵	
۲۰	آب را تا باغ بدرقه (همراهی) می کنند. ۰/۲۵	
۲۱	دیوانگی عشق بر هوشیاری عقل ترحیح دارد. ۰/۵	

۲۲	به باد صبا دستور داده ۰/۲۵ تا گیاهان و چمن را دل زمین برویاند. ۰/۲۵ به ابر بهاری فرمان داده ۰/۲۵ تا گیاهان را در زمین پرورش دهد. ۰/۲۵
۲۳	محتسب گفت: به دلیل مستی و نداشتن تعادل لازم، متوجه نیستی که کلاه از سرت افتاده است. مست گفت: در سر انسان، باید عقل باشد و نداشتن کلاه، نشانه ننگ و عار نیست. ۰/۵
۲۴	من نوای عشق به حق را برای همه سر دادم؛ چه افرادی که حرکت آنها به سوی حق، کند است و چه رهروان واقعی راه حق، که از سیر به سوی حق شادمانند ۰/۵
۲۵	خدایا! تو هر غیبی را می‌دانی و هر عیب و گناهی را می‌پوشانی ۰/۵
۲۶	نی‌هم‌نشین هر انسان هجران‌دیده‌ای است ۰/۲۵ و راز او را فاش می‌کند. ۰/۲۵
۲۷	بیت «ب» ۰/۲۵ مفهوم مشترک: ناتوانی توصیف انسان از درک عظمت خداوند و معشوق ۰/۲۵
۲۸	الف) ترجیح عشق بر عقل (تقابل عقل و عشق) ۰/۲۵ ب) دعوت به مبارزه برای نابودی ظلم ۰/۲۵
۲۹	الف) پر خطر بودن راه عشق ۰/۲۵ ب) اشتیاق پایان‌ناپذیر عاشق ۰/۲۵
۳۰	الف) لزوم تحمل سختی‌ها برای رسیدن به کمال ۰/۲۵ ب) ضرورت ترک تعلقات جهت رسیدن به معشوق ۰/۲۵
۳۱	ناپایداری حکومت‌ها و خوشی‌ها ۰/۵
۳۲	مرغ سحر: هر انسان عاشق ۰/۲۵ پروانه: عاشق حقیقی ۰/۲۵
۳۳	از بیم عقرب جرّاره به مار غاشیه پناه بردن معادل از چاله به چاه افتادن ۰/۲۵ مفهوم: از شری به شر دیگر پناه بردن ۰/۲۵
۳۴	قله دماوند ۰/۲۵ برف ۰/۲۵
جمع بارم : ۲۰ نمره	
نام و نام خانوادگی مصحح :	
امضاء:	